

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Quæstio 3. An dubium de peccato reservato tollat ejus rese[r]vationem? &
quid si post absolutionem cesset dubium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

primaria reservationis non est, ut puniat delicta, sed ut medeatur in posterum, ad quod necessarium est, ut medicina à prudentiori medico applicetur, idque ad prudentem Ecclesiæ gubernationem maxime conducit.

6. Sed nondum plenè exhausta videtur difficultas, nam juxta communem Doctorum sententiam, ut videre est apud Suarez *disput. 29. sect. 2. num. 8.* Sanchez *in Summ. lib. 2. cap. 8. numer. 5.* & Card. Lugo hic *disput. 20. sect. 2. num. 15.* Pontifex ferè nunquam reservat peccatum sine excommunicatione, & peccatum ratione censuræ reservatur. Unde non levis insurgit difficultas, nam si censura tantum est, quæ reservatur, non verò peccatum nisi ratione censuræ, ut volunt Durand. & Cajetan. apud Suarez *suprà*, & tenet expressè Trullench *in praxi Sacramentorum, lib. 4. cap. 10. dub. 2.* eo ipso, quod pœnitens habuerit ignorantiam censuræ, nullam reservationem incurrit, ac proinde à quolibet approbato poterit à peccato absolvi. Si verò non solum censuræ, sed etiam peccatum per se, & immediatè reservatum sit, ut existimant Thomas Sanchez, Suarez, & Lugo, parum ad rem facit, nam ut omnes Theologi fatentur, ita inter se connexa sunt peccatum, & censura, ut illud sine ista minime reservetur, ita ut sublata excommunicatione cujuscumque peccati Pontifici reservati, possit quilibet confessorius approbatus ab illo absolvi: ergo si pœnitens ignoraverit censuram peccati hæresis, verb. grat. non erit peccatum hæresis reservatum, quia licet pœnitens in tale peccatum inciderit, non tamen reservationem incurrit, utpotè censuram ignorans.

7. Sequela ista videtur mihi omnino tenenda, eamque de hæretico loquens (quod est valdè notandum) tenet expressè Thom. Sanchez *lib. 2. Sum. cap. 8. numer. 5. in fine.* Et cum Henriquez amplectitur Trullench *suprà cap. 10. citato, dub. 2. num. 2. in fine.* Ubi planè fatetur, eum, qui ratione ignorantias non incurrit censuram, non incurrit reservationem peccati. Et cum Vasquez, & alii idem tradit Palao *tom. 2. tractat. 23. punct. 15. §. 2.* Et cum Agidio, Granado, Layman, & Hurtado tenet Leander *disput. 12. quæst. 16.* Addit Croufers apud Dianam *6. part. tract. 6. Miscellan. resolut. 61.* ob hæresim occultam non incurrit excommunicationem; ex quo planè deducitur, juxta superius dicta, hæresim occultam non esse casum reservatum, sed posse à quovis approbato absolvi. Verum hæc doctrina Croufers est omnino falsa, & contra communem Doctorum; & gravi censura notanda.

8. Advertendum tamen est, inadvertentiam, seu oblivionem actualem excommunicationis, seu pœnæ, etiam excusare ab illarum incurfione, ut bene à puritate de ignorantia, probat Sanchez *lib. 4. Sum. cap. 12. num. 18.* & ex illo Diana *3. p. tract. 5. resolut. 41.* Oblivio enim, inadvertentia, & ignorantia invincibilis, sicut æquiparantur in ordine ad excusandum à culpa, ut cum Suarez, Azor, & aliis Theologis communiter tradit Sanchez *lib. 1. Sum. cap. 16. num. 8.* ita etiam in ordine ad excusandum à pœna, quod est maxime observandum ad plurimum casuum resolutionem. Hinc conjux incestuosus cum consanguinea uxoris in primo, aut secundo gradu, excusatur ab incurfione pœnæ privationis petendi debitum, non solum ob ignorantiam; sed etiam ob inadvertentiam, aut oblivionem actualem talis pœnæ, ut cum Porrel, & alii tradit Diana *3. p. tract. 5. resolut. 12. & part. 4. tract. 2. resolut. 36. & 85.* Et putat probabile Sanchez *lib. 9. de Matrimonio, disp. 32. num. 50.* Hinc etiam, qui

cumque sibi imponens pœnam sub conditione, si actionem aliquam efficiat, vel præceptum transgrediarur, excusatur à pœna, si eius inmemor delinquit, ut tradit Sanchez *lib. 4. Sum. cap. 22. citato.* Hinc denique pro nostro casu consequenter inferitur, oblivionem, seu inadvertentiam reservationis, etiam si conjunctam cum noticia prohibitionis actus externi, excusare ab incurfione reservationis, in opinione supra relata, universaliter asserente, ignorantiam pœnæ, quæcumque illa sit, excusare ab eius incurfione. Quod notare oportet pro reservatione censuratum, cujus noticia erit etiam necessaria juxta hanc opinionem.

QVÆSTIO III.

An dubium de peccato reservato tollat eius reservationem? & quid, si post absolutionem cesset dubium?

1. **S**uppono ex communi Doctorum, in Ecclesia esse potestatem reservandi peccata dubia, vel quia potest auferre ab inferioribus Sacerdotibus jurisdictionem ad absolvendum, quæ etiam ratione reservari possunt venialia, & mortalia semel confessa, vel quia potest obligare pœnitentem ad subjicienda clavibus peccata dubia coram superiore. Quod tenent communiter Doctores existimantes ejusmodi peccata esse materiam necessariam confessionis. Qua opinione supposita (licet nos contrariam probabilem esse docuerimus *disput. 1. quæst. 5. de integritate confessionis*) inquiri solet, an in dubio maneat casus reservatus.

2. Duplex potest esse dubium, vel facti; ut cum quis dubitat, an commiserit peccatum, quod habet annexam reservationem; vel juris, ut cum certus de peccato commisso, dubitat, an sit reservatum. De utroque dubio quæstio procedit. In dubio juris, eam proponit Thom. Sanchez *lib. 1. Summ. cap. 10. numer. 73.* & respondet, in ejusmodi dubio non censeri casum reservatum, pro quo citat Suarez, & Henriquez, & tanquam certum tenet cum Bonacina, Trullench *in praxi Sacramentorum, cap. 10. dub. 9. num. 3.* & supponit Quintanaduenas *tom. 1. tract. 3. de Pœnitent. singul. 11. & 18. num. 9.* In dubio autem facti proponitur à Cardin. de Lugo *disput. 20. num. 16.* & respondet similiter, in tali dubio non censendum casum reservatum, pro quo ultra Suarez, & Henriquez adducit Fillucium, & Hurtado, pluresque alios, quos refert Diana *4. part. tract. 3. resolut. 4.* Quibus cum Sanchez, & Bonacina consentit Trullench *suprà*, & est communis Doctorum sententia contra Frias, Armillam & Cordubam.

3. Probant communiter Doctores. Primò, quòd reservatio est odiosa, atque adeò ad casus tantum certos restringenda. Secundò, quia reservato voto castitatis, intelligitur de voto certo, & non de dubio, ut bene Sanchez *lib. 4. Sum. cap. 40. num. 26. & cap. 44. num. 3.* ergo reservato peccato mortali, intelligitur de peccato certo, & non de dubio. Præfata ratio non solum probat in dubio facti, sed etiam in dubio juris, quia pœnitens de peccato mortali certus, suam possidet libertatem ad confitendum cuilibet Sacerdoti, in mortalia jurisdictionem habenti. Ergo confessione certa privari non potest per dubium superveniens,

niens, ut docent communiter Doctores: ergo si facta sufficienter diligentia, dubius adhuc maneat, an peccatum sit reservatum, poterit à quolibet approbato absolvi, quia melior est conditio possidentis. Hæc sententia quoad utramque partem mihi placet.

4. Major est difficultas, an qui post confessionem peccati mortalis sub dubio, cognoscit certo, fuisse mortale reservatum, teneatur pro eius absolutione ad superiorem recurrere? Ratio dubitandi est, quia pœnitens verè commisit casum reservatum, & si casus habeat annexam excommunicationem reservatam, illam contraxit: ab his autem nondum est à legitimo superiore absolutus; ergo veritate postea comperta tenebitur pro absolutione ad illum recurrere. C. rd. de Lugo ubi supra num. 20. & ex illo Leander *disp. 12. quest. 12.* respondent, non teneri, quia pœnitens, dum casus manebat dubius, verè fuit ab eo directè absolutus per Sacerdotem habentem jurisdictionem delegatam à reservante, vel à Pontifice, qui in illis circumstantiis cuilibet approbato eam committit: sed directè absolutus à peccato, seu excommunicatione reservatis, non teneretur pro absolutione iterum ad superiorem recurrere: ergo, &c. Minor, in qua est difficultas, probatur. Quia vis reservationis in eo sita est, quod superior impediatur, ne alius confessorius de hoc, vel illo peccato iudicet: si autem fecerit id, vel illis circumstantiis concedat alteri Sacerdoti facultatem absolvendi ab illo, non potest obligare ad illud iterum sibi confitendum, quia pœnitens jam plenè satisfecit præcepto divino confitendi.

5. Hæc ratio intentum convincit, in opinione asserente, peccatum confessum ut dubium, non debet dubio cessante, ut certum confiteri, quam alibi impugnavimus. Verum in nostra parvi ponderis est; nam, cum non obstante prima absolutione directè, utpotè conditionata, teneatur iure divino pœnitens, cessante dubio, iterum confiteri peccatum, ut certum, poterit superior sibi reservare jurisdictionem ad absolutionem directam absolutam. Ergo, si ut quando pœnitens confessus est peccatum, ut dubium, teneretur, dubio cessante, iterum confiteri ut certum Sacerdoti approbato; ita si compertum, fuisse reservatum, tenebitur coram superiore comparere: nullo enim fundamento dici potest, Pontificem subfuisse reservationem, manente obligatione, se iterum de illo accusandi.

6. Si verò dubium non caderet supra peccatum, sed supra reservationem, seu censuram: ut si quis, verb. grat. se accusasset de peccato certo, & quia dubium erat, an reservationem, vel excommunicationem haberet annexam, absolutus fuisset ab inferiori Sacerdote, ex timore cum Card. de Lugo, in tali eventu non teneretur pœnitentem, dubio cessante, coram superiore comparere. Probat ex doctrina, quam ex Sanchez in sum lib. 4. cap. 4. num. 10. adducunt Lugo *disp. 20. sect. 2. nu. 22.* & Trullench in *Decalogum, tom. 1. lib. 2. dub. 33. nu. 24.* Nam qui in dubio, an votum esset reservatum, obtinuit dispensationem illius, non teneretur, veritate postea detecta, ad Pontificem pro dispensatione recurrere, eo quod dispensatio obtenta, dum erat dubia reservatio, non fuit conditionalis, nec eius valor à futuro eventu dependens: ergo à simili in nostro casu, qui in dubio, an peccatum fuisset reservatum, absolutionem obtinuit à potente directè, & absolute in illis circumstantiis absolvere, non tenebitur, veritate reservationis postea detecta, ad superiorem pro alia absolutione recurrere, quia pri-

ma non fuit conditionalis, sed absoluta, & à futuro eventu independentis, talisque naturæ, ut non teneatur in pœnitente obligatio iterum confitendi id peccatum, utpotè, quod non ut dubium, sed certum confessus est.

7. Quod diximus de reservatione peccati, sub dubio, dicendum est etiam de reservatione sententiam licet possit Ecclesia concedere facultatem absolvendi à censura dubia sub onere tenebatur, non comparere coram superiore, dum pœnitens confitetur, fuisse reservatum: non tamen censuram, si in defacto ita statuisse. Et ut bene notat Lugo *supra*, non potest absolvi ad tenebatur, nisi ab illis bus à jure expressis, qualis præter non est.

QVÆSTIO IV.

An possit superior concedere facultatem absolvendi à reservatione sub onere comparendi coram illo?

1. EX vi præcisè reservationis, seu juris reservandi peccata, non potest, ac prout, non manere onus comparendi, casu qui impedit prædictam facultatem concessisset, si ex alia causa obligatio comparendi non oritur, docet quædam P. Vasquez q. 93. art. 1. dub. 6. à n. 1. ubi, et ex aliis si et ceteri etiam teneantur, quam sequitur hanc quæst. 91. art. 1. dub. 6. 7. & 8. Et cum N. v. r. p. no. & alius, Joannes S. in 2. in Sol. d. 1. Quibus novissimè accessit Lugo *disp. 15. sect. 1. nu. 115.* An verò sit aliud caput, ex quo obligatio comparendi possit oriri? negant modernæ quidam auctores, ut Suarez *disp. 30. sect. 5. num. 7.* & non eam in dubio randus, & tenent Holchor. & Carthusian. q. 1. 2. Suarez, & alii, apud Trullench in præf. sacram. lib. 4. cap. 10. dub. 9. numer. 16. Ite. Crocetta in *lignis Sancti Francisci, cap. 7. lect. 22. fol. 697.* & Thomassinus ubi infra.

2. Veri tamen, & communis Doctorum sententia oppositum tenet. Conveniunt igitur, licet non possit concedere licentiam, sub onere comparendi, subditum manere sub mortali confitendum ad comparandum. Ex quo autem capite hæc obligatio oritur; non omnes eodem modo explant. Alii existimant, oriri ex sola voluntate superioris: licet res apud Joannem S. in 2. ubi *supra* nu. 2. 1. 3. autem teneant, cum Vasquez, ipse in pugna; quia superior sibi habet jus ad applicandam, vel subtrahendam sententiam, id est, ad concedendam, vel negandam: non verò applicatam, seu concessam per idcirco, non potest, quia jam est collata sententia, pœnitens non teneretur bis confiteri idem peccatum.

3. Idem alii ajunt, onus comparendi comparere ex eo, quod si superior concedit confessorii facultatem absolvendi à reservatione cum condicione, ut jungatur in pœnitentiam subditum, ut coram superiore compareat. Verum, ut bene tradit Valerius *quæst. 93. art. 1. dub. 6. num. 12.* hoc onus comparendi non est, quia prædicta pœnitentia potest ab alio Confessorio commutari, imò, & ab ipso pœnitente, ut ait Lugo, lucrando in indulgentiam quam plenariam. Omitto, Joannem Sanctum *supra* num. 6. existimare, superiorem non posse